

Factsheet

Onderwerp: Arbeidsmarktbeleid COVID-19 (Extra Handen voor de Zorg)	
Samenvatting van onderwerp dat voorligt	De activiteiten van VWS, al dan niet uitgevoerd door derden, gericht op het beperken van acute knelpunten op het gebied van personeel als gevolg van COVID-19.
De context van het onderwerp	<p>De continuïteit en kwaliteit van zorg is onlosmakelijk verbonden met de beschikbaarheid van voldoende tevreden en deskundig personeel. Om de tekorten op de arbeidsmarkt terug te brengen is in 2018 het actieprogramma 'Werken in de Zorg' ingericht met in elke regio een regionaal actieplan aanpak tekorten (RAAT), met regionale opgaven, doelen en concrete acties. VWS ondersteunt dit op verschillende manieren:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met de subsidieregeling SectorPlanPus (420 miljoen euro 2017-2021) kunnen zorgorganisaties subsidie aanvragen voor het opleiden van nieuwe medewerkers en voor medewerkers die een volgende stap willen zetten. - Het Actie Leer Netwerk vervult een spilfunctie bij vernieuwende initiatieven in de aanpak van personeelstekorten. - Daarnaast is er aandacht voor specifieke knelpunten. Zo ondersteunt VWS het initiatief 'het Potentieel Pakken' (doel: verhogen van de deeltijdfactor). - Om te stimuleren dat méér mensen (weer) kiezen voor een studie of loopbaan in de zorg, ondersteunt VWS de volgende initiatieven: <ul style="list-style-type: none"> - Sterk in je Werk biedt gratis loopbaanadvies en -begeleiding. - Op de Zorginspirator kan men ontdekken welke loopbaanperspectieven zij hebben en wat nodig is voor een volgende stap. - Op youchooz.nl kun je je oriënteren op beroepen en opleidingen in zorg, welzijn en sport. - Via het CNV Jongeren project Ambassadeurs van de Zorg geven studenten en starters in de zorg voorlichting op scholen. - Ook werd de campagne Ik Zorg met de website ontdekdezorg.nl uitgerold. Vanwege de pandemie is het op dit moment niet verantwoord hier nu een groots vervolg aan te geven. Wel worden - waar mogelijk en passend - via de sociale media en de website ontdekdezorg.nl berichten en links gedeeld. <p><i>In de crisis is boven op deze acties als volgt geïntensiveerd:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Kort na de uitbraak van COVID-19 werd het samenwerkingsverband 'Extra Handen voor de Zorg' (EHvdZ) opgericht. RegioPlus, Nu'91, CNV, Actiz en Extra Zorg Samen werken hierin samen door vraag en aanbod bijeen te brengen, bovenop de activiteiten van het actieprogramma Werken in de Zorg, uitzend- en wervingsbureaus en individuele werkgevers. - De ervaringen uit de eerste en tweede golf van 'Extra Handen voor de Zorg' en de aanbevelingen van de commissie 'Werken in de Zorg' heeft EHvdZ vertaald in betere IT-ondersteuning, een verbeterd matchingsproces en inzet van professionele recruiters. Daarnaast zijn afspraken gemaakt met Defensie, het Nederlandse Rode Kruis en de Nederlandse Patiëntenvereniging om de inzet te optimaliseren. - Ook zijn door VWS verschillende wervingsacties in gang gezet, zoals de oproep van de minister van JenV aan kerkelijke organisaties, de oproep van de Nederlandse Patiëntenvereniging aan haar achterban, en de oproep van de Dienst Justitiële Inrichtingen aan oud-medewerkers met zorgachtergrond. - Daarnaast hebben werkgevers- en werknemersorganisaties in de VVT - in nauwe samenwerking met publieke en private opleiders - het initiatief genomen tot de Nationale Zorgklas. Dit is een leeromgeving waar herintreders en mensen met weinig zorgervaring opleiding krijgen om opnieuw of breder ingezet te worden in de zorg. Ook biedt de NZK opleidingen met een mbo-deelcertificaat op mbo niveau 2 en 3, om duurzame instroom van personeel te bevorderen. Inmiddels volgen 1172 mensen een dergelijke opleiding.

	<p>-VWS stelt zorgorganisaties in staat om te investeren in nieuwe en tijdelijke medewerkers met de subsidieregeling Coronabananen in de Zorg. Er is subsidie aangevraagd voor 3740 coronabananen door 381 aanvragers voor een bedrag van bijna €38 mln.</p> <p><i>Relevante ontwikkelingen m.b.t crisisinstrumenten:</i></p> <p>-De huidige reserve bij Extra Handen voor de Zorg bedraagt 6448 mensen. Dit zijn mensen met een zorgachtergrond, medisch studenten of mensen zonder zorgachtergrond die minimaal 20 uur in de week beschikbaar zijn.</p> <p>-Het samenwerkingsverband Extra Handen voor de Zorg (EHvdZ) heeft besloten om per 3 mei niet langer mensen zonder zorgachtergrond in te schrijven. De redenen hiervoor zijn tweeledig.</p> <ul style="list-style-type: none"> o Enerzijds zijn er op dit moment 2858 mensen zonder zorgachtergrond voor meer dan 20 uur in de week beschikbaar via EHvdZ. EHvdZ verwacht dat dat meer dan genoeg is om aan de vraag van zorgorganisaties te voldoen, gelet op de ervaringen tot dusver. Zorgorganisaties hebben vooral behoefte aan zorgprofessionals met een diploma. o Daarnaast wil EHvdZ ook geen verwachtingen wekken die zij niet kan inlossen: het blijven inschrijven van mensen zonder zorgachtergrond, terwijl het aantal aanvragen daarvoor terugloopt, leidt tot teleurstelling bij die mensen die zich nu nog aanmelden. <p>-EHvdZ blijft zich inzetten om de mensen in haar bestanden te matchen met zorgorganisaties. Dat geldt onverkort ook voor de mensen zonder zorgachtergrond en de mensen die de training van de Nationale Zorgklas (NZK) hebben doorlopen. Dat doen ze onder andere met de inzet van professionele recruiters en de campagne 'Ik doe, Ik Kan', die laat zien hoe mensen zonder zorgachtergrond kunnen worden ingezet binnen zorgorganisaties.</p> <p>-De Nationale Zorgklas blijft opleidingen verzorgen voor MBO-deelcertificaten voor mensen die duurzaam willen instromen in de zorg. Ook blijft de NZK korte opfris- of introductietrainingen verzorgen voor mensen die een zorgwerkgever hebben, of die zicht hebben op een arbeidsrelatie in de zorg.</p> <p>-De verlenging van de subsidieregeling Coronabananen ligt op 11-5 voor in het MCC. Indien MCC akkoord gaat wordt er een tweede tijdvak geopend met een budget van € 40 mln. De subsidieregeling blijft inhoudelijk ongewijzigd.</p> <p><i>Artikel Groene Amsterdammer in de media</i></p> <p>-Op 5 mei heeft de Groene Amsterdammer een artikel gepubliceerd over persoonlijke ervaringen van een van hun journalisten met Extra Handen voor de Zorg (EHvdZ) ende Nationale Zorgklas (NZK) In dit artikel wordt gesteld dat: (1) <u>er geen behoefte is aan mensen zonder zorgachtergrond in de zorg</u>, (2) <u>het concrete hulpaanbod niet wordt geaccepteerd door zorgorganisaties</u>, en (3) <u>het advies van de commissie 'Werken in de Zorg' om niet méér mensen op te leiden dan zorgorganisaties vragen, niet (beter) opgevolgd</u>.</p>
Kernboodschap	<p>Het artikel stelt dat er geen behoefte is aan mensen zonder zorgachtergrond bij zorgorganisaties. Het artikel constateert tevens dat het concrete hulpaanbod niet wordt geaccepteerd door zorgorganisaties en dat het advies van de Cie-WIZ om niet meer mensen op te leiden dat er vraag is, niet is opgevolgd. In reactie daarop het volgende:</p> <p>-Dat er geen behoefte zou zijn aan mensen zonder zorgachtergrond, ligt genuanceerder. Er zijn in het najaar verschillende initiatieven ontstaan zoals horecahelptdezorg.nl. Ook werkten verschillende zorgorganisaties al met mensen vanuit bv. KLM, maar ook met buddy's op de IC. Met de subsidieregeling Coronabananen heb ik daar een financiële impuls aan gegeven, en zijn er ruim 3700 mensen gestart in ondersteunende functies die zorgprofessionals moeten ontlasten.</p> <p>-Dat er veel concreet hulpaanbod wordt afgewezen, is een feit. De door de Commissie Werken in de Zorg gesignaleerde fricties in tijd, plaats en diploma's zijn een gegeven, de bijbehorende mismatch tussen vraag en aanbod is dat ook. Extra</p>

	<p>Handen voor de Zorg werkt vraaggestuurd, vraag en aanbod komen soms niet overeen, een beter matchingsproces lost dat probleem niet volledig op.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Dat betekent niet dat we er niet alles aan doen om vraag en aanbod bij elkaar te brengen, ook voor mensen zonder zorgachtergrond. Integendeel: <ul style="list-style-type: none"> o De adviezen van de commissie zijn door EHvdZ vertaald in betere IT-ondersteuning, een geoptimaliseerd matchingsproces en inzet van professionele recruiters. Wij zien daarvan de resultaten, de matching werd in de loop van de tijd steeds effectiever. o Extra Handen voor de Zorg anticipeerde op deze fricties door kandidaten te werven die mogelijk beter aansluiten bij de vraag, zoals medisch studenten, en door de meerwaarde van tijdelijk ondersteunend personeel onder de aandacht brengt bij zorgorganisaties. o De Nationale Zorgklas biedt nu ook vervolgoopleidingen met mbo-deelcertificaten aanbiedt. Daar is meer vraag naar en het leidt tot meer zij-instromers in de zorg. o Ik heb de subsidieregeling Coronabanen zo ingericht dat organisaties financiële ruimte krijgen voor het in dienst nemen, begeleiden en opleiden van mensen zonder zorgachtergrond. -Het klopt dat het advies van de Commissie Werken in de Zorg om niet méér mensen op te leiden dan vraag naar is, niet is opgevolgd. Dat advies stelde ons voor een ingewikkeld dilemma. Opleiden kost tijd. Vandaar dit ik ervoor gekozen heb de Nationale Zorgklas preventief te laten opleiden. -Dat brengt wel het risico met zich mee van teleurstelling bij de deelnemers. Ik zal bij zorgorganisaties, Extra Handen voor de Zorg en de Nationale Zorgklas aandacht blijven vragen voor het vraagstuk hoe de mensen die graag duurzaam in willen stromen, kunnen worden behouden voor de zorg. Ook als zij in deze crisis niet tijdelijk zijn ingezet bij organisaties in nood.
<p>Politieke afspraken (regeerakkoord, convenant, coalitieafspraken e.d.)</p>	<p>Het raakt aan het programma Werken in de Zorg en de brief <i>brede aanpak werken in de zorg</i> die met Prinsjesdag aan de Tweede Kamer is verzonden.</p> <p>Het geeft uitvoering aan de aanvullende motie van de leden Wilders en Heerma inzake het starten van een landelijke wervingscampagne voor zorgreservisten.</p>
<p>Feiten&cijfers</p>	<p>Feiten en cijfers Nationale Zorgklas (peildatum 19 april 2021 = meest recent)</p> <ul style="list-style-type: none"> - 2 typen opleidingen: <ul style="list-style-type: none"> o een training (ondersteunend zorgverlener) o mbo-certificaten op niveau 2 (individuele basiszorg verlenen) en niveau 3 (individuele zorg verlenen en maatschappelijke zorg) -Aantal mensen met deelnamebewijs (korte cursus en training) van deelname: 3.154 -Aantal aanmeldingen voor de mbo-certificaten: <ul style="list-style-type: none"> o 461 Individuele basiszorg verlenen (mbo-niveau 2) o 619 Individuele zorg verlenen (mbo-niveau 3) o 92 Maatschappelijke zorg (mbo-niveau 3) <p>Er zijn 2460 mensen in het bestand van Extra Handen voor de Zorg die de NZK hebben gevolgd, waarvan er 325 zijn geaccepteerd bij een instelling.</p> <p>Hoeveel NZK-opgeleiden uit eigen initiatief een baan vonden is niet bekend. Om daar zicht op te krijgen, is door de NZK een peiling gehouden onder deelnemers. Uit deze enquête blijkt dat circa 1/3 van de 1344 respondenten die deelnamen aan deze enquête aan het werk is gegaan in de zorg, waarvan ongeveer de helft op eigen initiatief.</p> <p>Extra Handen voor de Zorg (peildatum 7 mei 2021)</p> <ul style="list-style-type: none"> -In de eerste golf hebben zo'n 18,5 duizend mensen zich aangemeld. Daarvan zijn er 8000 voorgesteld (43,2%). Daarvan zijn er circa 2800 geaccepteerd (35%). -Sinds 1 september hebben zich in totaal 10,5 duizend mensen aangemeld bij Extra

handen voor de zorg. Daarvan zijn er 6811 voorgesteld aan zorgorganisaties (64,4%). Van die 6811 zijn er 2880 mensen geaccepteerd..

Matching EHvdZ in unieke personen

Periode	Aanmeldingen	Voorgesteld	Ratio	Geaccepteerd	Ratio
Maart – Aug	18,5 duizend	8000	43,2%	2800	35%
Sept – Heden	10,5 duizend	6811	64,4%	2880	41,9%

– De periode september – heden is niet uit te splitsen in een periode voor en een periode na 1 januari als het gaat om unieke personen.

– Wel is een uitsplitsing mogelijk in aantallen. Daaruit is goed te zien dat de ratio's na 1 januari flink verbeterd zijn ten opzichte van de periode voor 1 januari. Dit kan een indicatie zijn dat de adviezen van de ^{5.1.26} Werken in de Zorg hun effect hebben gehad.

*Matching EHvdZ in aantallen**

Periode	Voorgesteld	Geaccepteerd	Verhouding
Sep – Dec	5323	1415	26,58%
Jan - Heden	3791	1678	44,26%
Totaal	9114	3093	33,93%

* Mensen zijn vaak meerdere keren voorgesteld aan verschillende zorgorganisaties en soms ook meerdere keren ingezet bij verschillende zorgorganisaties. Deze cijfers zijn niet te vergelijken met de cijfers over unieke personen.

Uitkomsten enquête onder deelnemers van de korte trainingen en cursussen (niet zijnde de deelcertificaten niveau 2 en 3):

Op een schaal van 1 tot 5...

	Ik heb het trainingsprogramma als zinvol ervaren		Ik ben blij deelname op Zorg	
Cursus HIZ	4,5	0,6	Cursus HIZ	4,6
Training OZ	4,2	0,7	Training OZ	4,4
TOTAAL	4,2	0,7	TOTAAL	4,4

	Mijn trainer betrok iedereen van de groep bij de training		Mijn trainer heeft kennis en kunde	
Cursus HIZ	4,8	0,4	Cursus HIZ	4,6
Training OZ	4,8	0,4	Training OZ	4,5
TOTAAL	4,8	0,4	TOTAAL	4,5

	Ik vond het trainingsprogramma erg leerzaam		Ik heb handvatten voor de zorg afgeleid	
Cursus HIZ	4,4	0,6	Cursus HIZ	4,2
Training OZ	4,0	0,8	Training OZ	3,9
TOTAAL	4,1	0,8	TOTAAL	4,0

	Ik heb vertrouwen in mijn kunnen in de zorg	
Cursus HIZ	4,4	0,7
Training OZ	4,2	0,7
TOTAAL	4,2	0,7

* NB: deze vragen zijn niet ingevuld door respondenten die 'nee' antwoordden op de vraag of ze inmiddels in de zorg

	De Nationale Zorgklas heeft mij een realistisch beeld gegeven van het werken in de zorg		Ik heb begeleiding toen ik in de zorg kwam	
Cursus HIZ	4,2	0,7	Cursus HIZ	3,5
Training OZ	4,0	0,7	Training OZ	2,3
TOTAAL	4,0	0,7	TOTAAL	2,4

	Ik heb hetgeen wat ik in het programma heb geleerd meteen toe kunnen passen in de zorg		De Nationale Zorgklas heeft een programma geleverd dat past bij de werksituatie	
Cursus HIZ	3,4	1,0	Cursus HIZ	4,4
Training OZ	3,3	1,0	Training OZ	3,9
TOTAAL	3,3	1,0	TOTAAL	4,0

6 - 9

5.1.2i Concept